

Działania promocyjne i informacyjne są nieodłącznym elementem procesu wdrażania projektu, któremu przyznane zostało dofinansowanie pochodzące z Unii Europejskiej. Obowiązek informowania o tym, że dany projekt jest współfinansowany ze środków unijnych ciąży na beneficjentach, czyli odbiorcach unijnej pomocy.

Rozporządzenia i wytyczne jednoznacznie określają sposób oznaczania i informowania opinii publicznej o uzyskanym dofinansowaniu ze środków Wspólnoty.

1. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999

2. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

- Art. 8 - Obowiązki beneficjentów w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych skierowane do opinii publicznej

- Art. 9 - Schemat działań informacyjnych dla realizowanych operacji.

Polskie akty prawne i wytyczne

1. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2006 r., nr 227, poz. 1658)

2. Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji z dnia 13 sierpnia 2007r.

Beneficjent zobowiązany jest do oznakowania projektu współfinansowanego przez Unię Europejską, przy czym informacja ta musi być przekazana w taki sposób, by jednoznacznie można było stwierdzić fakt dofinansowania tego projektu ze środków pochodzących z Funduszy Europejskich. W zależności od charakteru wykonywanego projektu, należy podjąć odpowiednie środki służące promocji i informacji.

TABLICE INFORMACYJNE OBOWIĄZKOWE SĄ DLA KAŻDEGO RODZAJU PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU WSPÓLRACY TRANSGRANICZNEJ RZECZPOSPOLITA POLSKA-REPUBLIKA SŁOWACKA.

• Tablica informacyjna duża/billboard

Beneficjent, który otrzymał dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na inwestycje o charakterze infrastrukturalnym (m.in. budowa, modernizacja bądź przebudowa dróg, mostów, kanalizacji, sieci wodociągowych, budynków), których całkowity koszt wynosi ponad 3 miliony euro ma obowiązek ustawienia dużej tablicy informacyjnej w miejscu realizacji projektu. Tablica informacyjna o rozmiarach nie mniejszych niż 200x150cm musi być umieszczona na terenie budowy w widocznym miejscu od pierwszego dnia prac związanych z realizacją projektu.

Obowiązkowe elementy tablicy:

- 1) Emblemat Unii Europejskiej z podpisem „Unia Europejska” oraz „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”
- 2) Logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 wraz ze sloganem
- 3) Tekst dotyczący współfinansowania projektu: „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013

Rozmieszczenie graficzne elementów na tablicy informacyjnej dużej:

Emblemat Unii Europejskiej wraz z podpisem „Unia Europejska” oraz „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” powinien znajdować się **w górnej części tablicy z prawej strony**. Symetrycznie, **po lewej stronie** powinno znajdować się logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. Informacja o zaangażowaniu środków Unii Europejskiej powinna zajmować **co najmniej 25% powierzchni tablicy**.

W przypadku projektów współfinansowanych dodatkowo z **budżetu państwa** do powyższych opisów należy dodać informację o zaangażowaniu budżetu państwa. („Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżet państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”).

Na tablicy informacyjnej może się również znaleźć informacja na temat **procentowego udziału środków** z Unii Europejskiej. W centralnej części, pod znakami graficznymi można zamieścić nazwę lub rodzaj realizowanej inwestycji.

Napisy muszą być wykonane w sposób czytelny i trwałe, literami i cyframi koloru czarnego. Kolor tablicy jest dowolny, ale powinien być kontrastowy w stosunku do liter w celu zachowania czytelności tablicy.

• **Tablica informacyjna średnia**

Beneficjent, który otrzymał dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na inwestycje o charakterze infrastrukturalnym (m.in. budowa, modernizacja bądź przebudowa dróg, mostów, kanalizacji, sieci wodociągowych, budynków), których całkowity koszt wynosi do 3mln euro ma obowiązek ustawienia tablicy informacyjnej w miejscu realizacji projektu. Tablica informacyjna o rozmiarach nie mniejszych niż 90x70cm musi być umieszczona na terenie budowy, w widocznym miejscu od pierwszego dnia prac związanych z realizacją projektu. Obowiązkowe elementy oraz rozłożenie graficzne na tablicy informacyjnej średniej powinny być takie same jak w przypadku tablicy informacyjnej dużej. Informacja o współfinansowaniu projektu z Unii Europejskiej powinna zajmować nie mniej niż 25% powierzchni tablicy.

• **Tabliczka informacyjna**

Beneficjent, który otrzymał dofinansowanie ze środków unijnych na małe inwestycje infrastrukturalne, takie jak plac zabaw, ścieżka rowerowa oraz remont i modernizacja małych powierzchni, zobligowany jest do ustawienia tabliczki informacyjnej o wymiarach nie mniejszych niż 30x25cm. Obowiązkowe elementy oraz rozłożenie graficzne na tabliczce informacyjnej powinny być takie same jak w przypadku tablicy informacyjnej dużej. Informacja o współfinansowaniu projektu z Unii Europejskiej powinna zajmować nie mniej niż 25% powierzchni tabliczki.

UWAGA: W momencie zakończenia realizacji projektu (rzeczowego zakończenia realizacji projektu), billboard/tablica informacyjna/tabliczka informacyjna powinna zostać zastąpiona TABLICĄ PAMIĄTKOWĄ.

Tablice pamiątkowe

Celem **stałych tablic pamiątkowych** jest pozostawienie **trwalej informacji** o wsparciu inwestycji przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Stałe tablice pamiątkowe należy umieszczać **w widocznych miejscach publicznych** po zakończeniu realizacji projektu. Zakłada się, że ich wielkość powinna być nie mniejsza niż 70cmx90cm. Napisy na tablicy informacyjnej wykonuje się w sposób czytelny i trwały. Kolor tablicy jest dowolny, ale powinien być kontrastowy w stosunku do liter i logotypów w celu zachowania czytelności tablicy.

Tablice pamiątkowe muszą zawierać następujące elementy:

- emblemat Unii Europejskiej z napisem Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 wraz ze sloganem

-obok emblematu Unii Europejskiej należy umieścić napis: „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”.

W przypadku projektów współfinansowanych dodatkowo z **budżetu państwa** do powyższych opisów należy dodać informację o zaangażowaniu budżetu państwa. („Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżet państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”).

Emblemat Unii Europejskiej wraz z podpisem „Unia Europejska” oraz „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” musi być usytuowany **w górnej części tablicy z prawej strony**, po lewej zaś należy umieścić logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. W centralnej części, pod znakami graficznymi, należy zamieścić nazwę inwestycji. Pod tytułem projektu wymagany jest tekst dotyczący współfinansowania projektu ze środków pochodzących z Unii Europejskiej

Na tablicy pamiątkowej może się również znaleźć informacja na temat **procentowego udziału środków** z Unii Europejskiej. W centralnej części, pod znakami graficznymi można zamieścić nazwę lub rodzaj realizowanej inwestycji: „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”.

- w przypadku **dróg** tablice pamiątkowe powinny być montowane na początku i na końcu drogi. Zamiast dwóch tablic można zamontować jedną tablicę dwustronną. Informacje zamieszczone na tablicy muszą być czytelne.

- w przypadku **budowy, modernizacji całych budynków** tablice umieszcza się na zewnątrz budynku.

- w przypadku **modernizacji pomieszczeń lub części obiektu** tablica pamiątkowa powinna znaleźć się w części, której dotyczył projekt. Wielkość tablicy pamiątkowej będzie w tych przypadkach uzależniona od warunków powierzchniowych i może być mniejsza od wymaganej.

- w przypadku gdy inwestycja obejmuje budowę kanalizacji na obszarze kilku gmin lub występuje inna **inwestycja rozproszona**, istnieje możliwość umieszczenia jednej tablicy pamiątkowej, na której znajdzie się informacja o miejscach realizacji projektu w kilku gminach. W przypadku jednak, gdy są to miejsca identyfikowalne (np. remont niezależnych, oddalonych od siebie budynków) należy zastosować kilka tablic w zależności od liczby miejsc realizacji projektu.

-w przypadku zakupu **taboru czy innego rodzaju sprzętu ruchomego** należy zamieścić na nim wymagane elementy na przykład w formie naklejki, zachowując wytyczne jak w przypadku tablic pamiątkowych.

- przypadku wszystkich **innych inwestycji infrastrukturalnych**, gdzie niemożliwe lub niecelowe byłoby umieszczenie tablicy pamiątkowej o wymiarach 90cmx70cm, należy umieścić tabliczkę z przejrzystą i czytelną informacją o współudziale Unii Europejskiej w finansowaniu projektu oraz zawierającą wszystkie elementy wymagane dla tablic pamiątkowych. Minimalna wielkość tabliczki to 25cmx30cm.

- w przypadku wszystkich pozostałych inwestycji/rodzajów projektów, które nie zostały opisane, powinno zastosować się innego rodzaju oznaczenia, tak by nie było wątpliwości, że projekt jest współfinansowany ze środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Informacja na temat finansowania projektu z Unii Europejskiej powinna zajmować nie mniej niż 25% powierzchni tablicy!

W przypadku, gdy tablica informacyjna spełnia wszystkie wymagania przewidziane dla tablicy pamiątkowej, można pozostawić tablicę informacyjną jako pamiątkową. Tablice pamiątkowe należy umieszczać na okres **co najmniej 5 lat**. Nie ma obowiązku usunięcia tablicy po upływie tego terminu.

Jeśli konstrukcja tablicy pamiątkowej **nie pozwala** na zastosowanie standardowych kolorów przy tworzeniu emblematu Unii Europejskiej to powinien on pozostać czarno-biały (**UWAGA! białe tło, czarne gwiazdy, czarne obramowanie prostokąta flagi**).

Należy zadbać o to, by tekst na tablicach był ułożony estetycznie, przejrzystie i proporcjonalnie. Informacja musi być łatwa do odczytania i przyswojenia. Zaleca się stosowanie tła w kolorze białym. Nie należy stosować jaskrawych, rążących kolorów, które mogłyby utrudniać odbiór treści. Emblemat Unii Europejskiej, logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 oraz napis o współfinansowaniu przez Unię Europejską powinny być nadrukami dobrej jakości. Tablica powinna zostać wykonana z materiału, który nie ulega szybkiemu zniszczeniu pod wpływem czynników zewnętrznych.

• **Naklejka informacyjna**

Beneficjent, który otrzymał dofinansowanie ze środków unijnych na zakup sprzętu audiowizualnego lub innego rodzaju wyposażenia i urządzeń, ma obowiązek oznakowania tegoż sprzętu za pomocą naklejek informacyjnych. Naklejki informacyjne powinny mieć rozmiary nie mniejsze niż 7x4cm. Obowiązkowe elementy na naklejce informacyjnej:

- a) Emblemat Unii Europejskiej
- b) Logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013
- c) napis dotyczący zaangażowania środków Unii Europejskiej :„Współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”.

Rozłożenie graficzne elementów na naklejce informacyjnej:

Emblemat Unii Europejskiej powinien być usytuowany **w górnej części naklejki z prawej strony**, po lewej zaś należy umieścić logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. Pod logotypami umieszcza się napis: „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”.

Uwaga!

Dopuszczalne jest zmniejszenie rozmiarów naklejek, jeśli nie jest możliwe umieszczenie na wyposażeniu lub sprzęcie audiowizualnym naklejek o proponowanych rozmiarach.

PROJEKTY MIĘKKIE (szkolenia, warsztaty, itp.)

• Plakaty

Plakaty mają na celu informowanie beneficjentów oraz opinii publicznej o źródłach finansowania szkolenia lub warsztatów. Plakaty należy umieścić między innymi w pomieszczeniach, w których prowadzone będą zajęcia.

Obowiązkowe elementy na plakacie:

- 1) emblemat Unii Europejskiej z podpisem „Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”
- 2) logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 ze sloganem
- 3) logo beneficjenta/projektu
- 4) tytuł szkolenia/nazwa projektu szkoleniowego
- 5) Tekst dotyczący współfinansowania projektu: „Szkolenie/warsztaty/itp zostało zorganizowane ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”.

Rozmieszczenie graficzne elementów na plakacie:

Emblemat Unii Europejskiej wraz z podpisem „Unia Europejska, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” powinien być usytuowany **w dolnej części plakatu z prawej strony**, po lewej zaś należy umieścić logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. Poniżej można umieścić inne logotypy jednostek zaangażowanych w realizację projektu (np. logo organizatora szkolenia itp.). W centralnej części plakatu umieszczamy nazwę projektu szkoleniowego oraz inne informacje, przybliżające rodzaj i tematykę zajęć. W przestrzeni między nazwą szkolenia a logotypami wymagany jest tekst dotyczący współfinansowania projektu: „Szkolenie/warsztaty/itp zostało zorganizowane ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”

• Certyfikaty/ Dyplomy

Certyfikaty wręczone uczestnikom szkolenia, które finansowane było ze środków unijnych, również pełnią funkcję informacyjną i promocyjną.

Obowiązkowe elementy na certyfikacie/dyplomie:

- 1) emblemat Unii Europejskiej z podpisem „Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”
- 2) logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013
- 3) logo beneficjenta/projektu
- 4) imię i nazwisko osoby otrzymującej certyfikat/dyplom
- 5) tytuł szkolenia/nazwa projektu szkoleniowego
- 6) miejsce oraz data wydania certyfikatu/dyplomu
- 7) podpis osoby wydającej certyfikat/dyplom
- 8) Tekst dotyczący współfinansowania projektu: „Szkolenie/warsztaty/itp zostało zorganizowane ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”

Rozmieszczenie graficzne elementów na certyfikacie/dyplomie:

Emblemat Unii Europejskiej wraz z podpisem „Unia Europejska, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” powinien być usytuowany **w dolnej części certyfikatu z prawej strony, po lewej** zaś należy umieścić logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika

Słowacka 2007-2013. W **górnjej części** certyfikatu można umieścić imię logotypy jednostek zaangażowanych w realizację projektu (np. logo organizatora szkolenia itp.). W centralnej części certyfikatu należy umieścić imię i nazwisko osoby otrzymującej certyfikat wraz z nazwą szkolenia. Nad emblematem Unii Europejskiej oraz logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013, po lewej stronie zamieszczona powinna być informacja o miejscu i dacie wydania certyfikatu. Po prawej stronie, na tej samej wysokości powinien znaleźć się podpis osoby wydającej certyfikat. Na certyfikacie/dyplomie umieszczamy informację: „Szkolenie zostało zorganizowane ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”.

Materiały i dokumenty stosowane podczas realizacji projektu

Poza przytoczonymi dotychczas instrumentami służącymi promocji i informacji, beneficjent ma obowiązek dopilnowania by wszystkie materiały oraz dokumenty stosowane podczas procesu wdrażania projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego opatrzone były elementami, które jednoznacznie wskazują na wkład Unii Europejskiej w realizację projektu.

Materiały takie jak:

- Korespondencja prowadzona w sprawach projektu z wykonawcami oraz instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013.
- Umowy z wykonawcami oraz dokumentacja przetargowa
- Umowy z pracownikami zatrudnionymi w ramach projektu lub opis stanowisk
- Ogłoszenia o wyborze wykonawcy
- Ogłoszenia naboru personelu
- Ogłoszenia uczestników projektów szkoleniowych
- Listy obecności uczestników projektów szkoleniowych
- Materiały konferencyjne, szkoleniowe, broszury, materiały multimedialne, broszury, ulotki
- Strony internetowe zawierające informację o projektach realizowanych z funduszy strukturalnych
- Materiały prasowe

oraz inne materiały stosowane przy realizacji projektu powinny zawierać:

- 1) Emblemat Unii Europejskiej z podpisem „Unia Europejska” oraz „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” (podpisy są opcjonalne, w przypadku pism wystarczy samo logo Programu i flaga Unii)
- 2) Logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013
- 3) Tekst o brzmieniu: „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”.

Rozmieszczenie graficzne elementów na materiałach i dokumentach

Zaleca się, aby na materiałach i dokumentach stosowanych w procesie realizacji projektu, emblemat Unii Europejskiej znajdował się **w prawym górnym rogu** a logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 również **u góry, ale po lewej stronie** dokumentu. Tekst „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 ” należy umieścić w dolnej części materiału lub dokumentu.

UWAGA!

W żadnym z opisanych powyżej narzędzi, służących informacji i promocji, nie wolno używać skrótów UE i EFRR, gdyż nie są one powszechnie znane. Na wszystkich materiałach należy stosować pełną nazwę: Unia Europejska i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w celu zapewnienia przejrzystości przekazu. Emblemat Unii Europejskiej i logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 powinny mieć zbliżoną

wielkość. W żadnym wypadku logo/herb beneficjenta nie mogą być większe od pozostałych logotypów i emblematu Unii Europejskiej.

Nadzór nad przestrzeganiem przez beneficjentów zasad stosowania środków informacyjnych i promocyjnych będzie egzekwowany na podstawie zapisów umów o dofinansowanie projektów. Niedopełnienie obowiązków w zakresie informacji i promocji może skutkować koniecznością zwrotu dotacji lub wstrzymaniem wypłaty środków.

Emblemat Unii Europejskiej powinien być umieszczany wraz tekstem: „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013”. Na wszystkich materiałach, na których umieszcza się logo Unii Europejskiej, należy także umieścić logo Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. Oba symbole powinny mieć zbliżoną wielkość.